

Amnesty í Føroyum størst í mun til fólkatalið:

Føroyingar gera vart við mannarættindi

Føroyska deildin av Amnesty International hevði úr at gera í farna ári og fer heldur ikki at helma í í hesum árinum at gera vart við brot á mannarættindi kring heimin. Ein týðandi táttur í hesum arbeiði er at lata skúlunum tilfar um mannarættindi, so næmingarnir fáa innlit í og áhuga fyrri arbeiðinum fyrri mannarættindi segði formaðurin Anna Maria Persson í frágreiðing síni til aðalfundin.

Vit hava kagað í frágreiðingina.

A aðalfundinum greiddi formaðurin Anna Maria Persson frá tiltøkum, sum tey hava verið við í.

«Hvøvingar» og politisk morð

Stóra tiltakið um «Hvøvingar» og politisk morð, sum byrjaði í oktober 1993, helt á til august 1994. Kampanjan umfataði m.a. 20 sakir, sum flestu vóru um settar og settar í blóðini við áheitan um at skriva til avvarðandi myndugleikar. Brævaðmi vóru eisini við. Kvinnusakirnar vóru nýttar altjóða kvinnudagin 8. mars, har vit eisini savnaðu undirskriftir á mótmælskriv til myndugleikarnar.

Fakfelagsskampanjan

Í mai luttóku vit í einum átaki at verja organisatiónsfrælsi og rættin til at samráðast kollektivt. Høvudsgein varð umsett til fjølmiðlarnar og til fakfeløgini. Sum undanfarnu ár sendu vit eisini fakfeløgum tilfar um fakfelagsskól, sum Amnesty arbeiðir fyrri. Heitt varð eisini á fakfeløgini um at stuðla felagnum við at lata eina peningagávu og at tekna seg sum lim. 11 feløg eru limir.

Burundi og Rwanda

Í mai og juni var serligt tiltak um ræðuligu stöðuna í Burundi og Rwanda. Vit

skrivaðu og umsettu greinar um bæði londini og sendu fjølmiðlunum tær. Men ilt er at fylgja við, tá alt gongur so skjótt fyrri seg, sum tað gjørdi her, og at vera á odda við upplýsingum, samstundis við at øll hava útvarp og fleiri sjónvarpsprogram inni í stovuni. Tilfarið var ofta ov gamalt, áðrenn tað kom út. Vit halda kortini, at Amnesty sum heimsins størsti felagsskapur fyrri mannarættindi, eisini eigur at gera vart við seg og vísa sína stöðu í sovordnum ræðuleikum, sum vit dagliga vóru vitni til.

Sudan

Stóra landakampanjan í Amnesty í 1995 er um Sudan. Ein bólkur tekur sær av kampanjuni. Tilfar hevur verið í blóðunum og brøv eru send myndugleikum í Sudan. Átakið heldur fram til í heyst.

Kvinnukampanjan

Undir heitinum «Mannarættindi eru kvinnurættindi» fór Amnesty undir átakið fyrri at bota um livikortini hjá kvinnum. Kampanjan verður gjørd í sambandi við stóru altjóða ráðstevnuna í Peking í heyst, og heldur eisini á til aftan á ráðstevnuna. Víst verður á mannarættindabrot sum heild, og serligur dentur verður lagdur á tey

misbrotini, sum gentum og kvinnum eru fyrri, bert tí at tær eru konufólk. Vit luttaka í kampanjuni og eins og undanfarnu ár luttóku vit í tiltakinum hjá Kvinnusamskipan Føroya í Norðurlandahúsinum altjóða kvinnudagin í ár. Vit høvdu eina litla framsýning og savnaðu uml. 700 undirskriftir, sum verða sendar avvarðandi myndugleikum. Tilfar varð eisini sent fjølmiðlunum, sum kunngjördu tað 7. og 8. mars. Vit halda fram við hesum átakinum í heyst.

Undirvísingartilfar um mannarættindi

Bólkurin, ið varð settur til at arbeiða við tilfari um mannarættindi til skúlar, er komin væl áleiðis. Gjördir verða MR-pakkar til ymskar aldursbólkar. Tilfarið er bólkað soleiðis:

3.-4. flokkur:

Tann langa ferðin Rættindi hjá børnum Uppskot til læraran

5.-6. flokkur:

Rætt og rang Uppskot til læraran

7.-10. flokkur:

Et menneske - flere rettigheder (norskt tilfar umsett og lagað til føroyskt) Uppskot til læraran.

Harumframt verða eisini «Amnesty tónar» nýttir og videofilmurin um mannarættindareglurnar, ið varð gjörður til stóra átakið um MR í 1991, er føroyskaður og fæst til láns á Landsmiðstøðini fyrri undirvísingarámbød. Vit fegnast um hetta avrik, segði Anna Maria Persson.

Fyrirlekingarfundur til ICM

Umframt nevndarfundirnar hevur nevndin fyrirlekingarfundur til ICM. Trý umbød fara aftur í ár til ICM, sum verður í Slovenia í aug. 1995. Tað verða Jette Hoydal, Ingebjørg Berg og Anna Maria Persson. Alt tilfarið, sum kemur til ICM, verður

Amnesty International Føroya deild

er opin mánadag, mikudag og friggjadag kl. 11.00—16.00 á Bryggjubakka. Tlf. 158 16

lisið, gjøgnumgingið og diskuterað á hesum fundum, sum eru 2. ella 3. hvørja viku eftir tørv.

Bæði nevndarfundirnar og fyrirlekingarfundirnar eru opinir fyrri limum.

ICM í Slovenia í 1995

Av málum, ið koma fyrri á ICM, kunnu nevast:

– Virkið hjá grouping og samanseting av grouping – Samstarv við aðrar mannarættindabólkar

– Hvørjar kampanjur skulu fyriskipa?

– Skal størri dentur verða lagdur á arbeiðið í kreppustøðum? (Crisis response)

– Flóttafólk

– Nýggjar reglur fyrri arbeiði í egnum landi (WOO)

– Størri trýst á og betri eftirlit við stjórnun fyrri at forða mannarættindabrotum (MEC/MSP)

– Vernd av teimum, ið arbeiða fyrri MR

– Vernd av minnilutabólkum

– Racisma

– Umskering av konufólki

– Skal AI stuðla vápnadum áløpum, um endamálið er at tryggja mannarættindi?

Byrjað verður við figgjarfundi, har roknskapurin verður gjøgnumgingin og figgjarætlan verður gjørd við kostnaðarætlan fyrri tey einstøku málini. Síðani verður prioritiering gjørd at leggja fyrri ICM.

Ætlanir frammyr

Vit royna framvegis at fáa fleiri limir, so vit eisini frammyr kunnu roknast sum størsta deildin í mun til fólkatalið.

Vit fara at styrkja um verandi bólkar og at skipa fyrri regluligari undirvísing fyrri tey, ið vilja arbeiða fyrri Amnesty.

Vit fara at bjóða skúlunum tilfar um mannarættindi, so næmingarnir fáa innlit í og áhuga fyrri arbeiðinum fyrri mannarættindi.

Vit fara á ein hvønn hátt at gera vart við og útvega kunneleika um AI og saman við hinum deildunum í AI at luttaka í altjóða tiltøkum, sum verða fyriskipað.

Vit vilja eisini vera við, har avgerðirnar skulu takast og luttaka væl fyrirleikað á millumtjóða fundum og á ICM.

Føroysk-íslendsk ráðstevna

Føroysk-íslenska granskingarnevndin við Fróðskaparsetur Føroya og Heimspeki-deild Háskóla Íslands skipar 28. og 29. juni í ár fyrri vísindaráðstevnu í Havn

Øll áhugað eru vælkomn til fyrirlestrar. Nágreinilig skrá verður kunngjørd seinni. Ráðstevnan verður hildin í hølum Føroya Handilsskúla við Marknagilsveg.

Á ráðstevnuni verður eitt tyssi av ymskum evnum viðgjört frá føroyskum og íslenskum sjónarhorni. Ein føroyskur og ein íslenskur fyrirlestur verður um hvørt evnið. Fyrirlestrarir verða hildnir á føroyskum og íslenskum. Stuttir samandráttir av fyrirlestrum verða tiltaks á báðum málunum.

Evnini í fyrirlestrum eru søgulig og málslig, tey eru úr fólkaminnisfrøði og fornfrøði, og tey víðvikja myndlist og leiklist.

18 fyrirlestrar um 9 evni

Pátrúgv. Røðarar: Anna Brimnes og Einar G. Pétursson.

Veitluhald. Røðarar: Jóan Pauli Joensen og Árni Björnsson.

Máliskur. Røðarar: Jóhan Hendrik W. Poulsen og Jón G. Friðjónsson.

Staðanøvn. Røðarar: Kristin Magnussen og Svavar Sigmundsson

Samstarv um sjónleik. Røðarar: Sverri Egholm og Árni Ibsen

Myndlist. Røðarar: Bárður Jákupsson og Auður Ólafsdóttir

Seinni heimsbardagi í ávikavist Føroyum og Íslandi. Røðarar: Hans Jacob Debes og Þór Whitehead

Samannburður á stöðu Føroya og Íslands í norska og danska ríkinum. Røðarar: Zakarias Wang og Gunnar Karlsson

Búsetingarsøga. Røðarar: Simun Arge og Sveinbjörn Rafnsson

Ráðstevnan er úrslit av avtalu frá 1990 millum Fróðskaparsetur Føroya og Heimspeki-deild Háskóla Íslands um granskingarsamstarv. Tað eru tveir nevndir, ein í hvørjum landinum, sum hava samstarvið um hendur.

Hetta verður onnur ráðstevna í Føroysk-íslenska granskingarsamstarvinum, tann fyrsta varð hildin í Reykjavík 1992. Fyrirlestrarir á henni eru komnir út í bók, **Frændafundur** at navni, sum fæst í bóka-handlunum.

Føroyska nevndin

Eyðun Andreassen, Hans Jacob Debes, Malan Marnersdóttir, Jóhan Hendrik W. Poulsen og Turið Sigurðardóttir.

Íslenska nevndin

Ingi Sigurðsson, Magnús Snædal, Svavar Sigmundsson, Pétur Knútsen og Þóra Björk Hjartardóttir.

Hetta eru nøkur av teimum evnum, deildin fer at arbeiða við. Lat okkum ikki gloyma, at endamálið við arbeiðinum er at hjálpa samvitskufangum úr fongsl, at arbeiða fyrri rættvisari rættargongd fyrri politiskar fangar, at arbeiða ímóti deyðarevning, «torturi og politiskum morðum, og at arbeiða fyrri at finna aftur «tey horvnu», fyrri flóttafólki og ímóti racismu.

At arbeiða fyrri, at mannarættindini verða ein sjálv-

sagdur partur í lívinum hjá hvørjum menniskja, hvar hann enn býr, hvønn lit hann hevur, og hvat mál hann tosar, segði Anna Maria Persson, formaður í Amnesty International, Føroya Deild, í årsfrágreiðing síni til aðalfundin.

Amnesty nýggja nevnd

Arsaðalfundurin í Amnesty International, Føroya Deild, var 23. mars. Nevndarval var og nevndin hevur skipað seg soleiðis:

Anna Maria Persson, formaður, Jette Hoydal, næstformaður, Sámal

Christiansen, kassameistari, Christian Gabrielsen, nevndarlímur, Ingibjörg Berg, nevndarlímur, Jógvan Bærantsen, tiltakslímur, Jórún Arge, tiltakslímur og Annika Joensen, tiltakslímur.